

ВИМОГИ СТАНДАРТУ GLOBAL G.A.P. ВЕРСІЯ 5 ДО ВИРОЩУВАННЯ ОВОЧІВ ТА ФРУКТІВ

© Ю. Слива, О. Кононовський, 2017

Національний університет біоресурсів і природокористування України, Київ, Україна

Global G.A.P. (G.A.P.- Good Agricultural Practice) - це програма, котру 19 років тому започаткували мережі роздрібною торгівлі у Європі з метою гарантування безпечного виробництва продуктів харчування та декоративних рослин. Нині Global G.A.P працює у понад 100 країнах усього світу. Головним завданням програми стало забезпечення клієнтів торгових мереж якісною продукцією, яка не завдає шкоди здоров'ю та навколишньому середовищу.

У стандарті ці вимоги називаються „контрольні точки”. Вони поділяються на три категорії – обов’язкові, другорядні та рекомендаційні. Підприємство проходить сертифікацію успішно, якщо виконано всі обов’язкові та не менше, ніж 95% усіх другорядних вимог, які мають бути застосовані залежно від сфери діяльності сільгоспвиробника.

Основні вимоги стандарту Global G.A.P., для виробників фруктів та овочів:

1. Вимоги до системи менеджменту. Ведення документації та здійснення контролю внутрішніх перевірок;
2. Охорона праці та здоров’я працівників, соціально-побутового забезпечення;
3. Управління відходами та контроль за забрудненням навколишнього середовища, переробки і повторного використання відходів;
4. Навколишнє середовища і охорона природи;
5. Історії потужностей (полів, ферм, пунктів зберігання, тощо) та управління ними;
6. Матеріали для розмноження (насіннєвий та садивний матеріал);
7. Землекористування. Надання плану заходів із родючості ґрунтів. Карта ґрунтів. Застосування методів вирощування для зменшення ерозії ґрунтів;
8. Використання системи удобрення. Дати, види, кількість (інструкція і поточні записи), метод використання добрив, специфікації, виконавець. Сільгоспвиробник забезпечує окреме зберігання добрив від ЗЗР, у захищеному місці;
9. Зрошення/ удобрювальний полив. Розробка процедури зрошування, оцінка ризику. Розрахунок потреби у воді, аналіз води, в тому числі мікробіологічний. Журнал зрошування (к-сть води, дата);
10. Вимоги до використання засобів захисту рослин. Проведення аналізів залишків ЗЗР відповідно до вимог в акредитованій за ISO 17025. Зберігання ЗЗР. Поводження з ЗЗР.
11. Субстрати. Розробка правил зберігання, використання;
12. Передурожайний період. Цей період є важливим для безпечності продукції. Тому вимагається документальне підтвердження дотримання термінів використання ЗЗР, добрив, зменшення активності тварин на полях, що може призвести до забруднення продукту.;
13. Збір урожаю. Консультант проводить оцінку ризику збору і транспортування урожаю. Розробляє відповідні санітарні інструкції – гігієна персоналу, миття тари, миття рук, вимоги до туалетів на полі і біля холодильника, вимоги до спеціального одягу;
14. Обробка продукції. Процедури прибирання приміщень – холодильна і морозильна камери, склади, побутові приміщення. Оцінка планування складів і виробничих приміщень (холодильників) та надання рекомендацій з покращення. Розробка інструкції поведінки зі склом та іншими сторонніми предметами. Інструкція з поведінки з відходами продукції. Перегляд контракту на миття і фасування продукції. Наявні чіткі процедури та документація (наприклад, записи, що документують застосування отруйних речовин, воску чи засобів захисту рослин) які доводять належне дотримання інструкцій щодо застосування хімічних речовин.

Підготовка господарства та впровадження критеріїв відповідності - основний етап побудови системи Global G.A.P. При цьому господарство детально аналізується за усіма контрольними точками і приводиться у відповідність до вимог стандарту. Проводиться аналіз виробничих ризиків це означає, що сільгоспвиробник повинен оцінити ймовірність негативного впливу конкретних процесів, матеріалів, персоналу на безпечність і якість продукції. Під час оцінки враховуються внутрішні правила та процедури. Якщо оцінка ризику показує, що існує загроза продукції, то правила і процедури потрібно вдосконалити, і, за потреби, запровадити нові. Впроваджуються відповідні процедури відстеження та повернення продукції, системи документообігу, реєстрації технологічних заходів тощо. Впровадження необхідних елементів для визначення рівня залишків пестицидів у продукції та багато іншого. Після приведення господарства у відповідність з вимогами, що містяться в контрольних пунктах стандарту, заповнюється спеціальний контрольний лист і подається заявка на сертифікацію в організацію, яка буде проводити інспектування. Якщо інспектування проходить без зауважень - фермер протягом 2-4 тижнів отримує сертифікат Global G.A.P. Йому надається паперовий варіант, і одночасно на сайті Global G.A. P з'являється електронна версія, ознайомитися з якою може будь-який бажаючий. Якщо в результаті інспектування були виявлені невідповідності за ключовими пунктами, фермеру і його консультанту надається 28 днів на їх виправлення. Після цього в орган сертифікації надаються докази, що підтверджують виправлення, і протягом 2-4 тижнів фермер отримує сертифікат.

Чому ж сертифікація GlobalG.A.P актуальна для національного виробника?

- Перш за все, споживач хоче купувати саме безпечну продукцію. Супермаркети розуміють це бажання і, безсумнівно, зацікавлені в закупівлях саме такої продукції.

- Фермер, який запровадив систему Global G.A.P демонструє відкритість і відповідальність за свою продукцію. Це завжди сприятливо позначається на іміджі і сприяє реалізації.

- Продукція, сертифікована стандартом Global G.A.P є безпечною для споживання.

Global G.A.P — це єдиний інтегрований стандарт для первинної продукції з можливістю застосування його окремих модулів щодо різних груп товарів — від виробництва рослинної продукції до вирощування тварин. Отримавши сертифікат Global G.A.P, можливо показати споживачеві продукції (виробнику, торговельній мережі), що вся продукція високої якості і повністю безпечна для використання.

Сертифікація Global G.A.P є саме тим інструментом, який на підставі відстеження технології виробництва дозволяє підтвердити або спростувати висновок про безпеку продукції.

1. Інтернет ресурс: Режим доступу: http://www.globalgap.org/uk_en/. 2. Інтернет ресурс: Режим доступу: <http://www.agro-business.com.ua/agromarketing/1675-sertyfikatsiia-globalgap-naskilky-my-blyzko.html>. 3. Інтернет ресурс: Режим доступу: <http://www.ovoshevodstvo.com/journal/browse/200907/article/232/>.